

„Biuletyn Polskiej Misji Katolickiej w Brazylii”

Pod tym tytułem w grudniu 1977 r. ukazał się pierwszy, a po nim kolejne, numery miesięcznika stanowiącego organ Polskiej Misji Katolickiej w Brazylii z siedzibą w Kurytybie.

Powstanie tego wydawnictwa polonijnego łączy się z mianowaniem w 1977 r. ks. Benedykta Grzymkowskiego TChr nowym rektorem Misji, którego zadaniem i pragnieniem jest zjednoczyć duchowo wszystkich polskich księży w Brazylii, zarówno pracujących w parafiach o charakterze polonijnym, jak i czysto brazylijskich. Wytworzenie duchowej wspólnoty wśród ok. 170 polskich kapłanów należących do różnych diecezji i zgromadzeń zakonnych, a przy tym rozproszonych na rozległych terenach brazylijskich, nie jest rzeczą łatwą. W tej sytuacji za najlepszy środek łączności uznano specjalne czasopismo, przeznaczone przede wszystkim dla księży, a ponadto również dla siostr zakonnych i jeszcze szerszego kręgu czytelników.

W pierwszym numerze biuletynu rektor określił cel wydawnictwa. Jako organ Misji ma ono przekazywać zarządzenia i komunikaty, a równocześnie być „ogniwem kapłańskiego zbratania polskiego duchowieństwa w Brazylii”. Dalszym jego celem jest ukazywanie wkładu polskiego kleru w życie duchowe tego kraju.

Głównym redaktorem miesięcznika jest sam rektor, a jego pomocnikami – grono najbliższych współpracowników i duszpasterze. Wśród piszących do biuletynu spotyka się najczęściej nazwiska: bpa Szczepana Wesolego, ks. B. Grzymkowskiego, ks. S. Turbańskiego, ks. W. Szerzyński i ks. J. Pałki. Rektor kilkakrotnie apelował do ogółu księży o przysyłanie odpowiednich artykułów i informacji w celu wykorzystania ich w „Biuletynie”. Apele musiały być dostatecznie skuteczne, skoro miesięcznik ukazuje się regularnie i zawiera ciekawe materiały informacyjne z placówek duszpasterskich.

Dwa pierwsze numery biuletynu wydano na powielaczu. Następne są już drukowane na papierze dobrej jakości w formacie 23 x 16 cm, w objętości od 12 do 20 stron. Graficznie wydawnictwo odznacza się prostotą i estetyką. Wysokość nakładu nie jest podana, ale przeznaczenie miesięcznika wskazuje, że liczy on zaledwie kilkaset egzemplarzy.

W ciągle jeszcze ustalającym swój profil biuletynie można wyróżnić kilka działów. Pierwszy ma charakter oficjalny. Znajdują się tam listy pasterskie ks. Prymasa Polski, życzenia świąteczne bpa W. Rubina i bpa Sz. Wesolego, a także zarządzenia, komunikaty i życzenia rektora Misji.

Na drugim miejscu występują informacje na temat działalności Polskiej Misji Katolickiej, jak np. obszerne (od nr 4 do 8) relacje z wizyty bpa Sz. Wesolego w ośrodkach polonijnych w Brazylii w 1978 r., sprawozdania ze zjazdów polskich księży z okazji „Oplatka” organizowanego corocznie od 1976 r. oraz informacje o wielu innych sprawach związanych z duszpasterstwem polonijnym. Ten dział spełnia, jak się wydaje, ważną rolę z tej racji, że budzi on u księży poczucie odpowiedzialności za całość spraw duszpasterstwa polonijnego w Brazylii.

Kolejny dział – najbardziej ze wszystkich oryginalny – nosi nazwę: „Poznajmy się”. Jego założeniem jest prezentacja różnych księży i ich pracy. Dlatego już w pierwszym numerze rektor pisał: „Abyśmy wiedzieli, że jest nas wielu, i żeby przyjaciel mógł znaleźć przyjaciela, podajemy spis i adresy księży polskich pracujących w Brazylii”. Publikacja adresów stanowiła wstęp do wzajemnego poznania. Kolejne numery przedstawiają liczne sylwetki żywych i zmarłych kapłanów, ich działalność duszpasterską, a także syntetyczne informacje na temat zakonów męskich pracujących wśród Polonii brazylijskiej, jak np. werbistów, misjonarzy, chrystusowców, oblatów i pallotynów.

Ambitnym zamierzeniem redaktorów jest również stopniowe prezentowanie w biuletynie krótkiej historii poszczególnych parafii obsługiwanych przez księży polskich z podkreśleniem ich wkładu w duchowe życie Brazylii. Z każdym miesiącem biuletyn zawiera coraz więcej informacji poświęconych ogólniejszym zagadnieniom duszpasterstwa emigracyjnego. Ma to duże znaczenie praktyczne z racji odejścia w dużej mierze księży polskich w ostatnich latach od

duszpasterstwa polonijnego i zwrócenia się do duszpasterstwa miejscowego. Biuletyn może w tej sytuacji przyczynić się do ponownego ożywienia tego pierwszego.

Czwarty dział stanowią ważniejsze wiadomości z życia Kościoła powszechnego, Kościoła w Brazylii i Polsce, a także z życia Polonii miejscowej i z innych krajów. Ten dział nie jest jednakże bogaty, co można tłumaczyć zamieszczeniem świeższych i obszerniejszych wiadomości w tygodniku „Lud”, również ukazującym się w Kurytybie.

Biuletyn kończy się działem: „Pamiętamy”, podającym informacje o rocznicach, jubileuszach oraz zgonach polskich księży w Brazylii.

Tematem specjalnym, przewijającym się – począwszy od numeru 10 – w różnych działach omawianego miesięcznika, jest sprawa wyboru Polaka na papieża. Z tej okazji biuletyn prezentuje w różnej formie osobę papieża, zamieszcza liczne telegramy i gratulacje, a także interesujący zestaw artykułów o nowym papieżu, opublikowanych w prasie brazylijskiej (nr 10 s. 3).

Ogólnie można powiedzieć, że nowe wydawnictwo polonijne jest pismem specjalnym, adresowanym do wąskiego kręgu czytelników, którzy mają jednak z reguły duże możliwości oddziaływania społecznego. Cechuje je nie erudycja, ale pewien autentyzm życia i swojskość, i dlatego może ono spełnić dość poważną rolę w ożywieniu duszpasterstwa polonijnego w Brazylii, a dla badaczy problemów tego duszpasterstwa – stać się cennym źródłem informacji naukowych.

Józef Bakalarz TChr (KUL)

Urszula Kozierowska, Stanisław Kocik. *Polska-Francja, więzi odległe i bliskie*. Warszawa 1979 ss. 199.

Kontakty Polski z Francją są tak dawne, jak dawna jest nasza pisana historia. I z żadnym krajem Europy Zachodniej nie łączą Polski tak bliskie, tak trwałe i serdeczne związki. Całościowego opracowania kontaktów polsko-francuskich, dzieła monograficznego, dokładnego, z całym aparatem naukowym dotąd nie ma i nic nie wskazuje na to, że szybko zostanie opracowane przez historyków obu krajów. Już natomiast nakładem wydawnictwa Interpress ukazała się książka pt. *Polska-Francja, więzi odległe i bliskie* (Warszawa 1978). Autorzy: Urszula Kozierowska i Stanisław Kocik nadali swej pracy charakter popularnonaukowy, oscylujący ku dziennikarskiemu reportażowi. Taka konwencja pisarska czyni pracę niezwykle ciekawą. Spełnia też lepiej swój zasadniczy cel, jakim jest budzenie zaciekawienia wzajemnymi kontaktami na linii Polska-Francja oraz Polacy-Francuzi. Książka nie tylko budzi zainteresowanie, ale w wędrówkach po dziejach wzajemnych związków obu narodów pełni rolę dobrego przewodnika.

Często mówi się o tradycyjnej przyjaźni polsko-francuskiej. Co kryje się za tym stwierdzeniem? Jaki był historyczny charakter związków między Francją a Polską? Kim byli ludzie, którzy stali się łącznikami między obydwojma narodami? Jakie zdarzenia szczególnie blisko związały Polaków i Francuzów? Autorzy omawianej pracy w 64 rozdziałkach dają odpowiedź na powyższe pytania. W książce jak w kalejdoskopie przeplatają się wydarzenia historyczne o randze państwowej łączące Polskę z Francją z bardzo osobistymi kontaktami łączącymi obywateli zaprzyjaźnionych narodów; jest mowa o wielkich miłościach bohaterów mniej znanych i tych głośniejszych – np. romans Napoleona z panią Walewską. Sporo uwagi poświęcono postaciom „ambasadorów” sprawy polskiej we Francji, jak również Francuzom „zakochanym” w Polsce, jak Paul Cazin, Rosa Bailly, Jean-Paul Palewski i inni. Nie brak postaci, których dorobek stanowi własność obu narodów (F. Chopin, M. Skłodowska-Curie, G. Apollinaire).

Tysiącletnie kontakty naszych narodów ukazano w rozwoju historycznym: od benedyktyńców z Cluny, których do Polski sprowadził Bolesław Chrobry, po wizytę prezydenta Francji Valéry'ego